

NIEPOROZUMIENIA I DEZINFORMACJA: UMIEJĘTNOŚCI CYFROWE

Co to jest?

Umiejętność cyfrowa to **zjawisko cyfrowe**, które oznacza zdolność jednostki do znajdowania, oceniania i tworzenia informacji, korzystając z umiejętności pisania na komputerze lub obsługi platform cyfrowych. Według definicji UE, mierzy się ją wskaźnikiem umiejętności cyfrowych, który jest wskaźnikiem złożonym, opartym na wybranych czynnościach wykonywanych przez jednostki w internecie w określonych obszarach, obejmujących informacje, komunikację, rozwiązywanie problemów, oprogramowanie i bezpieczeństwo. Umiejętność cyfrowa łączy zarówno predyspozycje techniczne, jak i poznawcze w korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnych do tworzenia, oceny i udostępniania informacji.

Jak to może wpływać na zdrowie seksualne i reprodukcyjne młodzieży?

Młodzi ludzie w dużym stopniu korzystają z internetu jako źródła informacji na temat edukacji z zakresu zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. Przyswajanie istotnych informacji różni się z powodu braku dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i nierównych umiejętności cyfrowych.

Aby nabyć umiejętności cyfrowych, młodzież musi rozwijać się w różnych zakresach. Powinni być w stanie korzystać z technologii do wyszukiwania i tworzenia treści, rozwiązywania problemów, efektywnej komunikacji online, bezpiecznej współpracy z innymi oraz odkrywania nowości i dzielenia się nimi. Ponadto muszą być świadomi, jak chronić swoją przestrzeń, swoje fizyczne i emocjonalne samopoczucie, jak utrzymywać bezpieczeństwo oraz skutecznie rozpoznawać ryzyko. Jeśli chodzi o treści związane z edukacją z zakresu seksualności, młodzi ludzie powinni umieć stosować i rozpoznawać pozytywne zachowania w interakcjach z innymi.

Umiejętności cyfrowe okazują się być wyzwaniem dla młodzieży, ponieważ brakuje jej doświadczenia i ma różny stopień wiedzy. Niektórzy mówią, że ufają stronom internetowym, które są dobrze znane lub mają dobrą reputację, co jest jednym z czynników uwzględnianych w kryteriach ich oceny pod względem „autorytetu i wiarygodności”¹.

Whiteley et al. 2012.

Umiejętności cyfrowe mogą również zmniejszać podatność młodych osób na zagrożenia. Ryzyko dla dzieci w przestrzeniach cyfrowych, które może wpływać na ich edukację zdrowotną z zakresu seksualności, jest kategoryzowane jako:

- ryzyko związane z treścią: „ekspozycja na nieodpowiednie treści, takie jak obrazy seksualne, pornograficzne lub epatujące brutalnością, pewne formy reklamy, treści dyskryminujące lub mowa nienawiści oraz strony popierające niebezpieczne zachowania, np. samobójstwo”
- ryzyko związane z kontaktem: „nieodpowiedni kontakt, na przykład dorosły kontaktujący się z dzieckiem w celu namawiania na seks lub osoby zachęcające do niezdrowych lub niebezpiecznych zachowań, takich jak ryzykowne zachowania seksualne”
- ryzyko związane z zachowaniem: „scenariusze, w których dzieci biorą udział, tworząc ryzykowne treści lub kontakty”, gdzie młodzi ludzie mogą być agresywni lub obraźliwi wobec innych użytkowników²

² UNICEF, 2019.

Jakie są sposoby wspierania młodzieży?

- Rozwijaj umiejętności cyfrowe młodych ludzi. To kluczowe dla stworzenia im dostępu do odpowiednich informacji związanych ze zdrowiem seksualnym i reprodukcyjnym oraz ochrony przed negatywnymi skutkami. Nawet poprawne informacje, nieprawidłowo zrozumiane lub wyjęte z kontekstu, mogą zaszkodzić młodym ludziom.
- Pozwól młodzieży doskonalić się we własnym tempie. Powinna zdobywać doświadczenia, przeglądając i samodzielnie oceniając informacje, aby rozwijać umiejętności cyfrowe.
- Rozwijaj współpracę między nauczycielami a pracownikami młodzieżowymi. Konieczne jest, aby działali wspólnie celem poprawienia umiejętności cyfrowych młodzieży, ponieważ technologie cyfrowe coraz bardziej przeplatają się z naszym codziennym życiem.

Powiązane zjawiska/narzędzia cyfrowe:

Zobacz:

- Prywatność: Ustawienia prywatności
- Znaj swoje prawa: Prawo do bycia zapomnianym
- Znaj swoje prawa: Dostępność platform/mediów

Bibliografia:

- Blue, Jade. “Understanding and Developing Digital Literacy ;: World of Better Learning.” World of Better Learning | Cambridge University Press, April 7, 2022.
<https://www.cambridge.org/elt/blog/2022/04/07/understanding-developing-digital-literacy/>.
- Jolly, Susie, Pauline Oosterhoff, Becky Faith, Doortje Braeken, and Kelly Shephard. “A Review of the Evidence: Sexuality Education for Young People in Digital Spaces”.
<https://www.ungei.org/sites/default/files/Sexuality-Education-for-Young-People-in-Digital-Spaces-eng-2020.pdf>.
- “Welcome to ALA’s Literacy Clearinghouse.” Welcome to ALAs Literacy Clearinghouse.
<https://literacy.ala.org/digital-literacy/>.
- “EuroStat Statistic explained.” Glossary: Digital literacy.
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Digital_literacy#:~:text=Digital%20literacy%20lays%20out%20five%20digital%20competence%20areas,and%20collaboration%2C%20digital%20content%20creation%2C%20safety%2C%20and%20problem-solving.

